

КОНТРОЛА ПОСЛОВАЊА БАНАКА

Извештај за III тромесечје 2010. године

Садржај:

Основни подаци	3
Одабрани параметри банкарског сектора Србије	3
Концентрација и конкуренција	4
Регулаторна активност НБС	5
Актива	6
Ниво и тренд	6
Структура укупне aktive	7
Десет највећих банака	9
Кредитна активност	10
Проблематични кредити – NPL.....	12
Покриће проблематичних кредита	13
NPL привреда	14
NPL физичких лица	16
Класификована актива	18
Ликвидност сектора	19
Ванбилансне ставке	20
Обавезе и капитал	21
Ниво и тренд	21
Структура депозита	23
Узети кредити	24
Задужење у иностранству.....	24
Субординиране обавезе	25
Капитал и адекватност капитала	26
Девизни ризик	27
Профитабилност	28
Ниво и тренд	28
Структура резултата.....	29
Показатељи пословања	30
Оперативни добитак.....	31
Оперативни расходи	32
Статистички анекс	33

Основни подаци

Одабрани параметри банкарског сектора Србије

Табела 1. Преглед одабраних параметара банкарског сектора Србије (30.9.2010.)

	Број банака	Добитак	%	АКТИВА	%	КАПИТАЛ	%	Запослени	%
		(губитак)*		млрд		млрд			
Укупно домаће банке	12	8,6	41	639	26	139	29	8.781	28
Државне	8	3,9	19	443	18	83	17	7.351	24
Приватне	4	4,6	22	195	8	56	12	1.430	5
Укупно стране банке	21	12,1	59	1.771	74	348	71	22.046	72
Аустрија	4	4,0	20	494	21	109	22	4.318	14
Италија	2	9,1	44	497	21	87	18	4.028	13
Грчка	4	(0,1)	(0)	370	15	84	17	6.285	20
Француска	3	0,4	2	179	7	31	6	2.532	8
Остале	8	(1,3)	(6)	231	10	37	8	4.883	16
УКУПНО Сектор	33	20,7	100	2.410	100	487	100	30.827	100

* Пре опорезивања.

У банкарском сектору Србије на крају трећег тромесечја 2010. године укупно послује 33 банке (једна мање у односу на претходно тромесечје¹) које запошљавају 30.827 лица. Укупна актива банака износи 2.410 милијарди RSD док укупан капитал износи 487 милијарди RSD.

Од укупног броја банака 21 банка се налази у власништву страних лица док се 12 банака налази у власништву домаћих лица – 8 у власништву државе као већинског или највећег појединачног акционара и 4 банке у власништву приватних лица.

Домаће банке у власништву државе или приватних лица на крају септембра ове године чине 41% добитка сектора, 26% укупне активе и 29% укупног капитала као и 28% укупног броја запослених.

Најзначајније стране банке по учешћу у укупној активи сектора потичу из Италије и Аустрије са по 21% укупног учешћа, затим следи Грчка са 15%, Француска са 7% и све остале земље са укупно 10% учешћа.

Стране банке потичу од банкарских групација из 11 различитих држава.

¹ Привредна банка АД, Панчево (државна банка) је након припајања банци Поштанска штедионица АД, Београд (државна банка) 31.8.2010., престала да постоји као привредни субјект.

Тренд смањења броја запослених лица у банкарском сектору Србије, започет у току 2009. године се наставља и у трећем тромесечју ове године – конкретно на крају трећег тромесечја 2010. године ради 355 лица мање него на крају 2009. године (односно 49 лица мање него у претходном тромесечју).

У односу на претходно тромесечје укупно је 13 банака смањило број запослених за 249 лица, четири банке нису мењале број запослених док је 16 банака повећало број запослених за 200 лица.

Организациона мрежа банкарског сектора на крају септембра је у поређењу са другим тромесечјем ове године смањена за 46 пословних јединица, филијала, експозитура и шалтера (укупан број организационих делова на крају септембра ове године износи 2.529).

Концентрација и конкуренција

Банкарски сектор Србије је у значајној мери фрагментисан имајући у виду велики број банака са малим учешћима у најзначајнијим категоријама пословања попут активе, кредита, депозита и прихода.

НН² индекс концентрације на крају трећег тромесечја ове године (Табела 2) ни за једну наведену категорију није изнад нивоа од 1000 који би означио постојање тек умереног нивоа концентрације.

НН¹ индекс је највећи за категорију депозита становништва са нивоом од 819 где је сасвим очекивано и учешће првих 5 и првих 10 банака највеће (55% и 77%, респективно).

Истовремено, најнижи је за категорију прихода од камата са нивоом од 616, где су и учешћа првих 5 и 10 банака такође очекивано најмања (44% и 68%, респективно).

Табела 2. Показатељи концентрације и конкуренције

	Првих пет	Првих десет	НН ¹ *
	банака	банака	
учешће			
Актива	46%	69%	637
Кредити (укупни)	45%	69%	642
становништву	47%	77%	692
Депозити (укупни)	49%	72%	717
становништва	55%	77%	819
Приходи (укупни)	46%	71%	650
од камата	44%	68%	616
од накнада	53%	72%	741

* Хишман-Херфиндал индекс концентрације

² Хишман-Херфиндал индекс концентрације се израчунава као сума квадрираних учешћа појединачних банака у укупној категорији која се посматра (актива, кредити, депозити, итд.). Вредност показатеља до 1000 указује на ситуацију одсуства концентрације у сектору; вредност између 1000 и 1800 указује на постојање умерене концентрације; вредност изнад 1800 указује на постојање изражене концентрације.

Регулаторна активност НБС

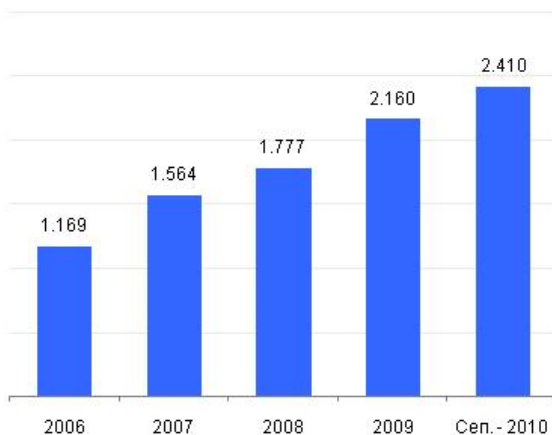
У оквиру своје регулаторне надлежности у области контроле пословања банака, Народна банка Србије током трећег тромесечја 2010. године није вршила измене постојећих прописа, нити је доносила нове прописе.

Актива

Ниво и тренд

Укупна актива (нето) банкарског сектора Србије на крају трећег тромесечја 2010. године износи 2.410 милијарди RSD и већа је за 67 милијарди RSD (+ 2,9%) у односу на друго тромесечје 2010. године. Од почетка године увећана је за 250 милијарди RSD односно за 11,6%.

Графикон 1.
Укупна актива
У млрд RSD

Наведено апсолутно повећање у износу од 67 милијарди RSD је распоређено по појединачним позицијама aktive на следећи начин (у млрд RSD):

• Готовина и еквиваленти	- 19	(- 11%)
• Опозиви депозити и кредити	- 21	(- 5%)
• Дати кредити и депозити	+ 87	(+ 6%)
• ХоВ, удели и учешћа	+ 17	(+ 11%)
• Основна средства ³	0	(+ 1%)
• Остала актива	+ 3	(+ 3%)

Највећи апсолутни раст бележи категорија датих кредита и депозита са повећањем од 87 милијарди RSD (+ 6%). Истовремено позиција ХоВ и у трећем тромесечју, бележи највећи релативни раст од 11% (+17 милијарди RSD) у односу на претходно тромесечје. Готовина и еквиваленти су у истом периоду смањени за 19 милијарди RSD односно за 11% као и опозиви депозити и кредити

³ Укључујући и инвестиционе некретнине

који су мањи за 21 милијарду RSD (- 5%). Остале категорије активе нису забележиле значајнија померања у односу на претходно тромесечје.

Структура укупне активе

У трећем тромесечју 2010. године забележене су одређене измене у учешћу појединих категорија активе.

Графикон 2.
Структура укупне активе
30. септембар 2010.

Највећа категорија активе, дати кредити и депозити, са апсолутним повећањем од 87 милијарди RSD су додатно повећали своје учешће у укупној активи до нивоа од 62,1% (јун 2010: 60,1%). На тај начин се наставља тренд опоравка и увећања кредитне активности започет у последњем тромесечју прошле године.

Са друге стране, друга по величини категорија опозиви депозити и кредити су смањили учешће на ниво од 17,2% (јун 2010: 18,6%). Смањење дате категорије пласмана за 21 милијарду RSD је превасходно резултат за 41 милијарду RSD мањих пласмана банака по основу репо трансакција са НБС као и повећаној обавезној резерви у иностраној валути за 18 милијарди RSD.

Позиција готовине и еквивалената је у септембру на нивоу од 6,5% (јун 2010: 7,6%) и мања је (за 19 милијарди RSD у поређењу са претходним тромесечјем) превасходно због значајног смањења у девизном делу целокупне позиције. Наиме, динарски део позиције готовина и готовински еквиваленти је незнатно повећан за 1,4 милијарде RSD (кључна померања: позиција жиро-рачун сектора

је смањена за 4 милијарде RSD док су истовремено готовински еквиваленти повећани за 6 милијарди RSD). Са друге стране, девизни део је умањен за 21 милијарду RSD превасходно због повлачења средстава банака са девизних рачуна у иностранству у износу од 16 милијарди RSD као и смањења осталих новчаних потраживања у иностраној валути (чекови, менице и слично) за 6 милијарди RSD.

Хартије од вредности⁴ (стање од 168 милијарди RSD) са растом изнад просека раста укупне активе континуирано добијају на значају те у трећем тромесечју ове године чине 7,0% укупне активе (јун 2010: 6,4%). Улагања банака у ХоВ државе (Државни записи РС) су до сада представљале доминантан покретач целокупне позиције. У овом тромесечју то по први пут не важи. Наиме, укупно повећање позиције у износу од 17 милијарди RSD је подстакнуто и улагањем сектора у хартије од вредности које се држе до доспећа у иностраној валути у вредности од 10 милијарди RSD.

Остале категорије активе нису забележиле значајније измене учешћа у односу на претходно тромесечје.

Валутна структура активе⁵ је доминантно девизног⁶ карактера – и на крају трећег тромесечја 65% (брutto) активе је у иностраној валути (од укупног износа у иностраној валути: 83% еври, 9% швајцарски франци и 8% остале валуте).

Рочну структуру активе сектора карактеришу превасходно краткорочни пласмани (средства) са доминацијом средстава по виђењу⁷ која бележе учешће од 37% у укупној активи (јун 2010: 38%). Следе средства са доспећем до 1 године са учешћем од 21% (јун 2010: 21%) и средства чије је доспеће преко 1 године са учешћем од 41% (јун 2010: 41%).

⁴ ХоВ, удели и учешћа.

⁵ Валутну и рочну структуру посматрано у односу на укупну бруто активу.

⁶ Под девизним карактером се подразумевају пласмани одобрени у иностраној валути као и пласмани индексирани валутном клаузулом.

⁷ Средства без утврђеног рока, без преостале рочности (искључена основна средства и нематеријална улагања) и средства са доспећем до 14 дана.

Десет највећих банака

Са укупном активом од 338 милијарди RSD и учешћем од 14,0% у укупној активи банкарског сектора, *Banca Intesa* представља највећу банку у банкарском систему Србије. За њом следи, Комерцијална банка са 254 милијарди RSD активе и учешћем од 10,5%.

Табела 3. Десет највећих банака према критеријуму укупне активе

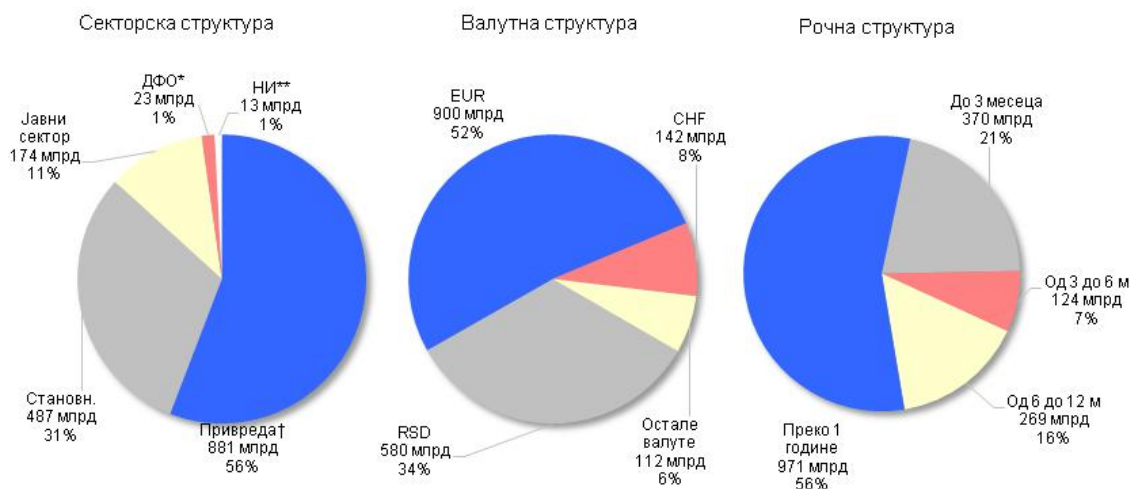
	30. 9. 2010			31. 12. 2009			31. 12. 2008.		
	млрд RSD	%	Ранг	млрд RSD	%	Ранг	млрд RSD	%	Ранг
Banca Intesa	338	14,0	1	308	14,3	1	250	14,1	1
Komercijalna banka	254	10,5	2	205	9,5	2	171	9,6	2
Raiffeisen banka	210	8,7	3	194	9,0	3	161	9,1	3
UNICREDIT BANK	159	6,6	4	136	6,3	6	90	5,0	6
Нуро Alpe-Adria-bank	147	6,1	5	139	6,4	5	114	6,4	5
Eurobank EFG	146	6,1	6	147	6,8	4	124	7,0	4
Aik banka Niš	122	5,1	7	109	5,1	7	83	4,7	8
Societe Gen.Banka Srbija	120	5,0	8	100	4,6	8	72	4,0	9
Vojvodjanska banka	88	3,7	9	87	4,0	9	87	4,9	7
ALPHA BANK	87	3,6	10	74	3,4	10	58	3,3	12

У односу на претходно тромесечје није било промена у редоследу највећих десет банака.

Кредитна активност

Укупна (нето) кредитна активност сектора на крају трећег тромесечја ове године износи 1.577 милијарди RSD (јун 2010: 1.522 млрд RSD) и већа је за 55 милијарди RSD односно за 4% у поређењу са претходним тромесечјем.

Графикон 3.
Структура кредитне активности банкарског сектора Србије‡

‡ Валутна и рочна структура су дате у бруто износу (без укључивања исправке вредности).
† Привреда = Јавна и друга предузећа; * ДФО = Друге финансијске организације; ** НИ = Непрофитне институције

Укупно повећање од 55 милијарди RSD је распоређено по категоријама кредитне активности на следећи начин:

• Привреда	+ 16 млрд	(+ 2%)
• Становништво	+ 23 млрд	(+ 5%)
• Јавни сектор	+ 4 млрд	(+ 2%)
• ДФО	+ 6 млрд	(+ 34%)
• Непрофитне институције	+ 6 млрд	(+ 84%)

Доминантна категорија су пласмани привреди (јавним и другим предузећима, који чине 7% и 93% пласмана тим секторима, респективно) са износом од 881 милијарди RSD (јун 2010: 864 млрд RSD), учешћем од 56% у укупним пласманима као и растом од 16 милијарди RSD односно 2% у односу на претходно тромесечје.

Друга по величини категорија су пласмани становништву са 487 милијарди RSD (јун 2010: 464 млрд RSD), учешћем од 31% и растом од 23 милијарди RSD односно 5%, у поређењу са претходним тромесечјем.

